

Ur Vifolka härads dombok

*Ur A1a:1 Vadstena landsarkiv – kompletterat med renovationerna i Göta hovrätt
avskrivet av Henrik Mosén*

Kopiera texten efter behag – men hänvisa till mig som gjort utdragen och var ni hämtat texterna

s 275, **1621 den 3 mars**, hölls laga ting vid Liunga övervarandes H Kon: Matz Befallningsman välakt. Anders Gode.

Nämnden

Joen i Bredegården	Lasse Månsson i Skoneberg
Sone i Wimnö	Anders i Torpa
Håkan i Gudhem	Lasse i Sörby
Peer i Drusetorp	Måns i Bragsta
Lasse i Ålesta	Måns i Wästerlösa
Lasse i Höke	Anders i Nederlösa

s 275

Samma dag inlevererades uti häradskisto domboken samt häradssaköres längd för Anno 1621 och makar där emot till konungens hovrätt.

s 275-277

Samma dag inställdes Niels Jacobsson i Carleby en dräng för ett lägersmål han hade haft med sin faders legopiga Elin Swensdott b.d, och henne med barn rätt, det hon nu på händerna hade. Och efter han således hade skämt hennes ”Quinsko och Jungfrudom” ville man att han och henne till äkta taga skulle, men då man härom mera begynte handla och tala, blev berättat att b.te Nilses moder hade bedit sin son taga sig vara för denna pigas umgänge som Niels själv inför rätten bekände, och skulle hava en misstanke till sin man jacob i Karleby för henne, efter hon skulle hava sett någor tecken därtill och han tillförende hade försett sig med hordomslast. Hade och före.ne Niels Jacobsson, sedan han denna före.e Elin orlägrade, gått till och besovit herr Nielses legopiga i Härberga ingrid Månsdott b.d, och henne desslikest med barn rätt, där hon nu går med och icke tillstädes är. Så alldenstund sådana impedimenta och hinder härutinnan voro att man intetdera slita kunde förr än det ena skjirs ifrån det andra. Därför blev avsagt att alla dess förb.ne personer skola till nästa ting till svars komma, och då skall Nielses moder sina sago förklara, och sonen till gärning sina svara.

s 277-278

Samma dag kom för rätten Anna Swens i Luntan som haver varit beryktat av en knektekvinna Ingrid b.d, för trolldom med dessa sina lagkvinnor för samma rykte: H. Rambog i Ulga, Ingrid i Gothelösa, Gertrud Månse i Luntan, Gunnill Tyreses i Sperringe, Karin i Hag, Elin i Skorteby, Brita i Stenstorpet, Mariet i Wijby, Anna i Ulga, Brita Peers ibm och Mariet i Kyrketorpet fullbordade lagen, så att hon aldrig hade brukat någon trolldom, ej heller några människor eller boskap med sådana ...etc Och kvinnan som föres.na rykte hade kommit på gång ville man icke till äran denna gången något hinder göra, efter hon bads före. Skall för sago sina böta till kyrkan en spann korn.

s 278

Oluf Blåsare i Gothelösa klagade på sin broder Håkon Andersson i Luntan, att han förlidna juletid hade kommit i mangel med honom och tillfogat honom tu köttssår i huvudet med en yxa som åsyna märken för ögonen voro. Därför kunno de tolv icke fria hans 6 mkr för åkomma varje efter det 20 Cap Såräm.B. målsäganden 8 mkr Konunge 2 mkr härade och hhövdinge 2 mkr.

s 278

Himmelsby skattegård i Tolsta sokn uppbjöds första gången av Jöns Persson ibm.

s 279, **1621 den 30 maj**, var ting vid Liunga övervarandes häradsfogden w. Anders Gode

Nämnden

Joen i Bredegården	Lasse i Skoneberga
Sone i Winnö	Måns i Wästerlösa
Håkon i Gudhem	Anders i Torpa
Peer i Drusetorp	Lasse i Ålesta
Lasse i Sörby	Peer i Luntan
Måns i Bragsta	Knut i Målan

s 279-280

Samma dag klagade Jöns i Myran till Jöns Larsson i Skoneberg att han förliden höst hade kommit till orda och träto med honom uti enno samkväm i Norra Karleby, och lyktades efter sedvanan, icke annorledes än att Jöns Larsson slog till honom över bordet där de såto vid och tillfogade honom ett fulsår genom armen med en kniv. Därför kunde de tolv icke fria hans 20 mkr till treskiftes efter det 6 Cap. uti Såräm.B. Hosbonden välb. Swen Månsson till Wästerby målsägande och härade.

s 280

Framställes Peer Olsson i Wijby och Peer Byreson ibm vilka hade i förliden vinter kommit i mangel med varannan uti ett Collatz [kalas] i Stålarp, hårrivit och pustade varannan. Då språng Swen i Skorteby fram och fick se att Peer Byresson låg under, och Peer Olsson på och ropade hjälp. Fick han ut sin kniv och stack förb.de Peer Olsson sex styng, dock icke fulsår... här ibland voro köttår 4 och blodvite tu, fältes till 6 mkr för vart köttåret och 3 mkr för vart blodvite, efter det 10 Cap Såräm.B. Husbonden w. Peer Nielsson till Säby 6 mkr målsäganden 18 mkr härade och hhövdinge 6 mkr.

s 280-281

Joen i Forsa hade förliden vinter stuckit sin ganne i armen ett köttår och ändock den så stungen var så ville han intet klaga därpå, utan hade förlikt sig med varannan. Fälltes förty til 6 mkr för samma åkomma efter det 10 Cap Såräm.B. Konunge och härade halvparten var, efter det 17 Cap. i Ting.B. och målsäganden förlegat sin rätt.

s 281

Oluf Erichsson i Möreby hade för ett år sedan begynt att fria till Byrges dotter i Wijby Mariet b.d, ifrån vilket frieri hennes fader henne avrådde. Uti medlertid handlade de så tillhopa att han rådde henne med barn. Sedan kom en annan och frick henne till äkta hustru, och sedan födde det barnet som Oluf var fader åt. Så alldenstund han således hade förkränkt hennes jungfrudom så fälltes han nu till 40 mkr, efter det 3 Cap. Gifte.Balken, till treskiftes konungen målsägande och härade, efter han icke bodde då på det frälse som han nu boendes är, då gärningen gjordes utan i Olstorp Cronones.

s 281

Samma dag krävdes på Niels Jacobsson i Karleby och hans parti som av sagt är, kommo intet tillstädes, utan några tillsades än ytterligare att de alla skola Comparere härnäst.

s 281

Himmelsby i Tolsta S uppbjöds andra resan.

s 282, **1621 den 28 oktober**, tingades i Grimstorp uti häradsfogdens välaktat Anders Godes närvaro.

Nämnden – Ut supra.

s 282

Samma dag tingställdes Oluf Blåsare i Gothelösa och anklagades av Måns Skomakare i Rockarp att han hade förliden sommar kommit till att träta med honom uti ett samkväm i Karleby, så gick skomakaren ut på gården, viljandes undvika honom, ty han viste han var en ”skalk”, och mångom hade tagit hälsan ifrån. Oluf gick och efter steg till Måns och slog en kniv mitt i bröstet på honom in uti lungorna. Fälltes förty till 20 mkr till treskiftes för fulsår efter det 6 Cap. Såram.B.n Konunge målsägande och härade och betala hans bardskärlön.

s 282-283

Ställdes för rätten Niels Carlsson i Stubben, högborna furstes hertig Eriks arv och egen, vilken hade belägrat och med barn rått Gertrud Joensdotter i Bierga och ingaledes till äkta taga ville. Fälltes till 40 mkr till treskiftes hög.b.ne hertig Carl Philip målsägande och härade.

s 283

Swen i Södra Carleby beskylldes för en bagge, som vistades en tid lång i för.na Carleby, för 2 år sedan, och hörde Peer Larsson i Soleberga till och blev där bortstulen. Samma bagge lystes av Predikostolen på en söndag om måndagen därnäst var baggen borta uti medlertid haver Swen varit för honom beryktat. Och taltes fördenskull nu till av välb.e Peer Larsson. Men han nekade styvt både för sig och sina hustru, och begärde fästa lag och ed för sig, vilket honom denna gången icke blev efterlåtit, utan uppsattes till dess Anders Carlssons hustru i Karleby kommer tillstädes, som hade beskyllt Swens hustru för baggen.

s 283

Tu ting åslag haver Niels Jacobsson i Karleby med sitt parti försuttit, efter som av sagt blev den 3 martij i detta år.

s 284

Till yttermera visso att allt detta öresth.na således uti Vifolka härad uppå häradstingen granneligen förhört ransakat och avdömt är, som förbemält står trycker jag Lars joensson i Karshult mitt samt härads Signete här neder under. Actum ut supra.

s 287-288 [något lösryckt ur sitt sammanhang – antagligen felinbundet eller så saknas flera blad] om ett barn som fötts och modern kastat det i en brunn.

*Ur A1a:1 Vadstena landsarkiv – kompletterat med renovationerna i Göta hovrätt
avskrivet av Henrik Mosén*

Kopiera texten efter behag – men hänvisa till mig som gjort utdragen och var ni hämtat texterna
